

Téma:

**SZAKPOLITIKAI TANULMÁNY –
ENERGETIKA ÉS
FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS**

Időszak:

2012. szeptember

Dátum:

2012. szeptember 26.

SZÁZADVÉG
ALAPÍTVÁNY

SZÁZADVÉG
GAZDASÁGKUTATÓ KFT.

STRATEGOPOLIS
KÖZMŰVELÉSI, TANULSÁGI ÉS STRATÉGIAI KÖZPONT KFT.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú
szerződés teljesítésére készült

2012. augusztusában jelentősebb sajtónyilvánosságot kapott energetikai ügyek rövid áttekintése¹

Az Ajkai Timföldgyár hőellátási problémája

A Magyar Alumíniumtermelő és Kereskedelmi (Mal) Zrt július 31-ig majdnem másfél milliárdos tartozást halmozott fel a Bakonyi Erőmű (BE) Zrt-vel szemben, amely a MAL Zrt. ajkai timföldgyárának hőellátását biztosítja. Az erőmű augusztus elején kilátásba helyezte, hogy megszünteti a timföldgyártáshoz szükséges hőszolgáltatást. A szolgáltatás megszüntetése a térség hatezer munkavállalóját veszélyeztette volna. Az erőmű a lépést azzal indokolta, hogy nem tudják tovább finanszírozni a Mal kintlévőségét mert az ellehetetlenítené az őszi tüzelőanyag-vásárlást, a szállítók kifizetését és Ajka város távhőellátását is. A társaságok a finanszírozási problémát nem tudták megoldani, ugyanakkor a hőszolgáltatás szüneteltetésére nem került sor. Szeptember 13-i sajtó hírek szerint a Kormány ajánlatot tett az erőmű megvételére.

A megújuló energiahordozók új támogatási rendszere bevezetésének csúszása

A sajtó piaci információkra hivatkozva beszámolt arról, hogy tovább csúszhat a megújuló energia új támogatási rendszerének 2013 januárjára ígért bevezetése, ami kétségesse teszi a megújuló célok teljesítését. Ez már a harmadik csúszás lenne a METÁR történetében. Szakértők tudni vélik, hogy jelentősen módosultak a kormány és az energetikai államtitkárság megújuló energiához kapcsolódó szándékai. Szakmai szereplők szerint Magyarország már most nagy elmaradásban van – régiós szinten is – a zöld energiánál, a kormány pedig várhatóan ősszel felülvizsgálja a hosszú távú energiasztratégiát is.

A sajtó iparági forrásokra hivatkozva arról számolt be, hogy a kormány egyelőre nem küldte ki Brüsszelbe a megújuló alapon termelt energia támogatási rendszere koncepcióját. Uniós jóváhagyásra azért van szükség, mert a METÁR állami támogatást tartalmaz, ezért meg kell vizsgálni, hogy a megengedett állami támogatási szabályokkal összhangban áll-e. A konkrét támogatási árakat az uniós egyeztetést követően kialakuló árképlet alapján határozzák majd meg.

Az MVM megvásárolta a Déli Áramlat Zrt. 50 százalékát

Az MVM Magyar Villamos Művek Zrt. közleményben számolt be arról, hogy a cég megvásárolta a Déli Áramlat földgázvezeték hazai szakaszának előkészítését végző társaság 50 százalékos részvénycsomagját a Magyar Fejlesztési Bank (MFB) Zrt.-től. Az MVM műszaki, jogi és üzleti szakértők bevonásával folytat tárgyalásokat a projekt magyarországi szakaszáról

¹ Portfolio.hu, MTI, MAVIR, Energiainfo.hu, Vg.hu

a Déli Áramlat Zrt. másik 50 százalékanak tulajdonosa, a Gazprom képviselőivel. A lépéssel a társaság tovább kívánja növelni szerepét a gázinfrastruktúra területén.

A Vértesi Erőmű pénzügyi problémái

A Népszabadság hosszú cikkben foglalkozott a Vértesi Erőművel. Leírták, hogy az áramszámlába épített szénipari szerkezetátalakítási támogatást ugyan beszedik, de Európai Unió engedély híján azt nem kapja meg az erőmű. A Vértesi Erőmű korszerűtlen berendezésekkel, helyben bányászott, alacsony fűtőértékű és magas kéntartalmú szénből alacsony hatásfokkal, drágán termel áramot. A mindenkori kormányok egy évtizede folyamatosan beszedik a villamosenergia-tarifában az úgynevezett szénfillért, aminek kizárólagos célja a Vértesi Erőműhöz szubvencionálása. Ez, a körülbelül 40 forintos kilowattóránkénti árban 19 fillért kitevő tétel a villanyszámlában, „szénipari szerkezetátalakítási támogatás” néven szerepel, amiből évi 6-7 milliárd forint gyűlik össze. Az erőműhöz tartozó szénbányák többségét bezárták, mára csak a márkushegyi akna üzemel, a korábban több ezres foglalkoztatotti létszám mára ezer környékére apadt. A bánya bezárását 2010 végével egyszer már meghirdették, ami végül elmaradt. Tavaly a kormány a bánya 2012 év végi, illetve az erőmű 2014 végi leállítását hirdette meg.

További problémát jelent, hogy az erőmű áramot kötött le kereskedőknél 2009-re Kapolyi László cége számára, aki végül elállt a vételtől. Kapolyi cége nem szenvedett veszteséget, ám azok a cégek, amelyekről a Vértesi Erőmű megrendelte az áramot, több mint tízmilliárd forintot vesztettek el, és kártérítési perek sorozatát nyerték meg. Az első néhány nyertesnek járó pénzt a Bajnai-kabinet közvetlenül a költségvetésből utalta át.

Az MVM megkísérelte a cég gyors végelszámolását, eközben havi egymilliárd forint tulajdonosi kölcsönrel tartotta életben. Ám a gyors bezárás mégsem történt meg. Az egyre több elvesztett per miatt ugyanakkor a cég 2010-ben csődeljárás alá került, ami a hitelezők 30 százalékos kifizetése mellett tavaly megegyezéssel zárult. Ekkor reorganizációs tervet fogadtak el. Ennek részeként az MVM 4 Mrd Ft hitelt nyújtott a megegyezés teljesítésére, de beszüntette a cég további finanszírozását. A kormány ezzel egyidőben kérvényezte az uniótól, hogy a 2012–2014-re ígért bezárásig továbbra is fenntarthassa a szénfillér rendszerét.

Az Unió a szénfillér kifizetését egyelőre nem hagyta jóvá. A tavalyi bevételi terv például 6,9 Mrd Ft volt. Így az elmúlt másfél évben mára mintegy tízmilliárd forint halmozódott fel. Ez a Mavir elkülönített számláján gyűlik.

Az MVM tájékoztatása szerint az erőmű pénzellátása erre az évre megoldott. Idén egy munkabizottság vizsgálja meg a jövőbeni lehetőségeket, figyelembe véve a szénfillér alakulását is.

Non-profit energia szektor

Miniszterelnök úr non-profit energiaszektorra vonatkozó kijelentését - miszerint az új gazdasági modellben nonprofit alapra kell helyezni a közszolgáltató cégek működését -, az energiapiaci szereplők hivatalosan nem értelmezték. A főként lakosságot ellátó egyetemes szolgáltatás a cégek többségénél már most veszteséges a hatósági árrendszer következtében. Piaci szereplők szerint mindez a fejlesztések elmaradásához és így hosszú távon minőségromlásához vezetne.

A Kormányzóvivői Iroda a kérdéssel kapcsolatban elmondta, hogy a "miniszterelnök teljesen egyértelműen megindokolta kezdeményezését, amikor válság van, s a közműszámlák kiegyenlítése sok embernek mindennapi gondot jelent, akkor világos, hogy ezzel éles ellentétben van, hogy a közszolgáltatást nyújtó cégek profittermelése hatalmas". A tájékoztatás szerint a tárca és a kormány "minden törvényes lehetőséget megragad, hogy az emberek hétköznapi nehézségeit csökkentse", ezt szolgálta korábban a rezsiköltségek befagyasztása, illetve "ebben a kontextusban kell értelmezni a miniszterelnök közszolgáltatásokkal kapcsolatos kijelentéseit is".

A sajtó beszámolt arról, hogy az energetikai társaságok nyeresége folyamatosan csökken. Hátrányosan érintette őket a gázárképlet 2011. második félévi módosítása, amikor az olajárindex mellett a hollandiai gáztőzsde euróban megadott árfolyamait is beemelték a formulába. A 2011-es mérlegadatok alapján jellemzően csökkent az árbevétel és a nyereség, esetenként veszteség jellemezte az energetikai cégek gazdálkodását. ez alól kivételt képez az állami tulajdonú MVM Zrt., amely közel ötödével, 646,55 milliárd forintra növelte árbevételét tavaly 2010-hez képest, 37,5 milliárd forint mérleg szerinti eredmény mellett több mint 10 milliárd forint osztalékot fizetett az MNV Zrt.-nek.

A cseh-szlovák-magyar villamosenergia piaci összekapcsolása

Augusztusban kísérleti jelleggel, majd szeptember 12-én üzemszerűen is összekapcsolták a magyarországi, a csehországi és a szlovákiai villamosenergia-piacokat. A műveletben magyar részről a HUPX Zrt. vesz részt az ETS nevű kereskedelmi rendszerével, partnerei pedig a csehországi OTE és a szlovákiai OKTE áramtőzsde.

Az összekapcsolás (market coupling) lényege, hogy az addig önálló, kisebb, gyakran csak egy-egy országhoz köthető árampiacok együtt egy nagyobbat alkotnak, lehetővé téve a nagyobb piacon belüli keresleti és kínálati aránytalanságok kiegyenlítését.

Az összekapcsolás eredményeképpen javul az ügyfelek kiszolgálásának minősége, illetve az villamosenergia-termelő és -szállító kapacitások kihasználása. Mivel az összekapcsolt villamosenergia-rendszerek gazdaságosabban működnek, mint előzőleg külön-külön, a piac jogos elvárása lehet, hogy az összekapcsolt piacon átlagosan csökkenjenek az árak.

Fűtőkorszerűsítés állami támogatással

A sajtó széleskörűen beszámolt arról, hogy vissza nem térítendő támogatást nyerhetnek az augusztus 27-én megnyílt fűtőkorszerűsítési pályázaton családi és sorházak tulajdonosai. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium költségvetési forrásból hirdetett meg pályázatot 864,4 millió forintos kerettel fűtési rendszerek korszerűsítésére az Új Széchenyi-tervben. A kerettel a lakóépületek energiahatékonyságának javítását, valamint a szén-dioxid-kibocsátás csökkentését szeretnék elősegíteni.

Az NFM a kerettel a lakóépületek energiahatékonyságának javítását, valamint a szén-dioxidkibocsátás csökkentését segíti elő. Az elnyerhető támogatás a beruházás értékének negyven százalékát teheti ki, de kondenzációs gázkazán beépítésére lakásonként legfeljebb nyolcszázötvenezer forintot, megújuló energiát hasznosító hőtermelő berendezésre pedig (például napkollektor, hőszivattyú, brikett) maximum másfél millió forintot lehet igényelni. A pályázati összegből finanszírozható a berendezések beszerzésének és beüzemelésének költségén felül a korszerűsítéshez kapcsolódó tervezési, tanúsítási és engedélyeztetési munkálatok költségei is. A támogatást utólag fizetik ki, a már elvégzett fejlesztés számlái alapján. Kizárólag természetes személyek, láncházak, sorházak, ikerházak, családi házak és legfeljebb négylakásos társasházak tulajdonosai nyújthatnak be pályázatot, ha az érintett lakóépületre bemutatnak egy 2006. december 31. előtt kiadott, jogerős használatba vételi engedélyt is. A pályázatot szeptember 7-én zárták le.

EON megvásárlás

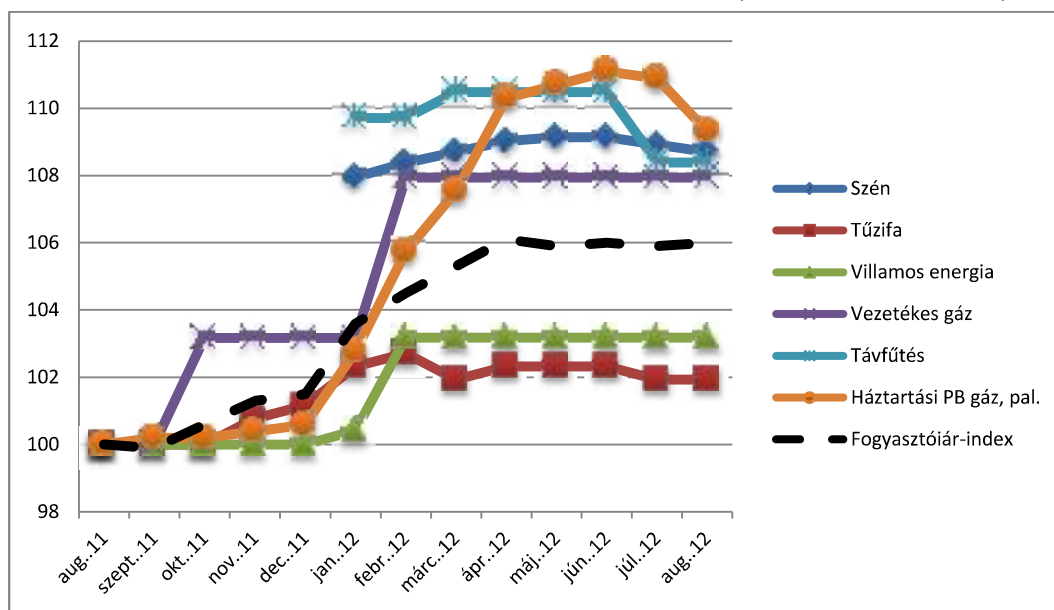
Miniszterelnök úr egy fórumon kijelentette, hogy „napokon belül visszavásároljuk a németektől az E.ON-t”. A kijelentés alapján szakértők szerint a miniszterelnök az E.ON földgázüzletágához tartozó földgáztárolókra és földgázkereskedelmi vállaltra utalt. Az E.ON német energetikai társaság nem kommentálta a miniszterelnök magyarországi leányvállalatokra vonatkozó kijelentését.

Az E.ON 2005-ben vásárolta meg a Mol földgázüzletágát 2,1 milliárd euróért. Ez az E.ON legfontosabb magyarországi érdekeltsége, amelynek bevétele 1,95 milliárd euró volt 2011ben. A korábbi magyar kormány 2010-ben opciót szerzett az érdekeltség visszavásárlására. Az opció 2016-ban jár le.

Szakértők a vásárlás szándékát összhangba hozzák azzal, hogy 2015-től új hosszú távú földgázvásárlási szerződést kell kötni az orosz Gazprommal.

Energiaár és rezsiköltség monitoring

1. ÁBRA: LAKOSSÁGI ENERGIAÁRAK VÁLTOZÁSA (2011.08. = 100%)

Forrás: KSH

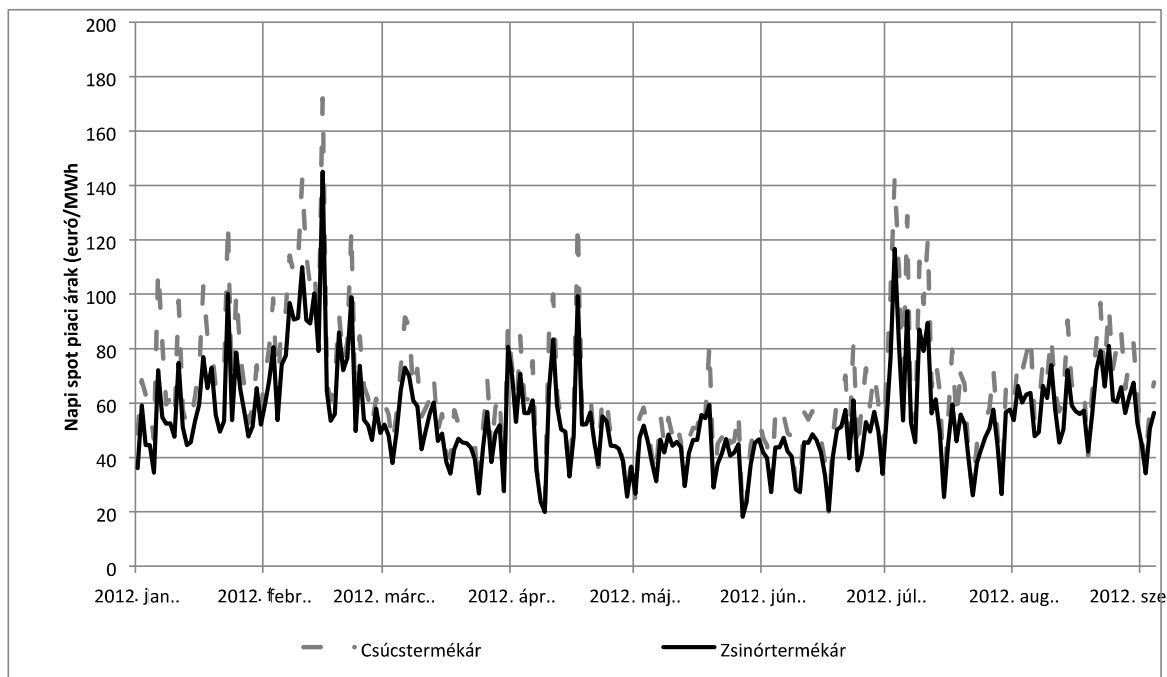
Az 1. ábra a lakosságnak értékesített energiahordozók havi átlagárának változását mutatja az elmúlt egy évben. Az ábrán jelöltük a fogyasztói árindex változását is (szaggatott vonal) annak érdekében, hogy szemléltessük mely energiahordozók ára emelkedett gyorsabban az általános árszínvonal változásnál. Azok az energiahordozók, melyek áremelkedése a fogyasztói árindex növekedésénél nagyobb volt –amellett, hogy inflációgerjesztő hatással bírnak- fokozottan hozzájárulnak a lakosság vásárlóerejének és ezzel együtt általános életszínvonalának csökkenéséhez, így ezek kitüntetett figyelmet érdemelnek.

A tűzifa árának változása csekély volt az elmúlt egy évben és jócskán az általános árszínvonal változás alatt maradt. Ennek oka, hogy a Magyarországon értékesített tűzifa teljes egészében hazai forrásból származik, így ennek árát nem befolyásolja a forint árfolyamának változása. Ezen kívül a kereslet-kínálati viszonyok sem mozgatták meg jelentős mértékben az energiahordozó árát.

A vezetékes energiahordozók közül egyedül a villamos energia árának növekedése maradt el a fogyasztói árindex növekedésének mértékétől. A villamos energia ára mindösszesen kb. 3,5 %-kal drágult az elmúlt egy évben, ennek mintegy kétharmadát a hatósági árak januári növekedése, egyharmadát az ÁFA változása okozta. Ha megvizsgáljuk a villamos energia nagykereskedelmi árának változását (2. ábra), akkor azt látjuk, hogy a 2012-es évben nem történt jelentős, tendenciaszerű mozgás a villamosenergia-piacon, így nem is volt felfelé ható nyomás a lakossági villamosenergia-árakon. A 2012. szeptemberi magyar-szlovák-cseh

villamosenergia-piacok összekapcsolásának hatására a nagykereskedelmi árak csökkenése várható, így nagy valószínűséggel nem lesz jelentős, az általános árszínvonal növekedést meghaladó villamosenergia-árnövekedés a 2012-es év hátralévő részében. A hatósági árszabályozásnak köszönhetően, az esetleges piaci áringadozásokat kiszűrve, az árszínvonal a jelenlegihez közeli szinten tartható.

2. ÁBRA: NAGYKERESKEDELMI VILLAMOSENERGIA ÁRAK

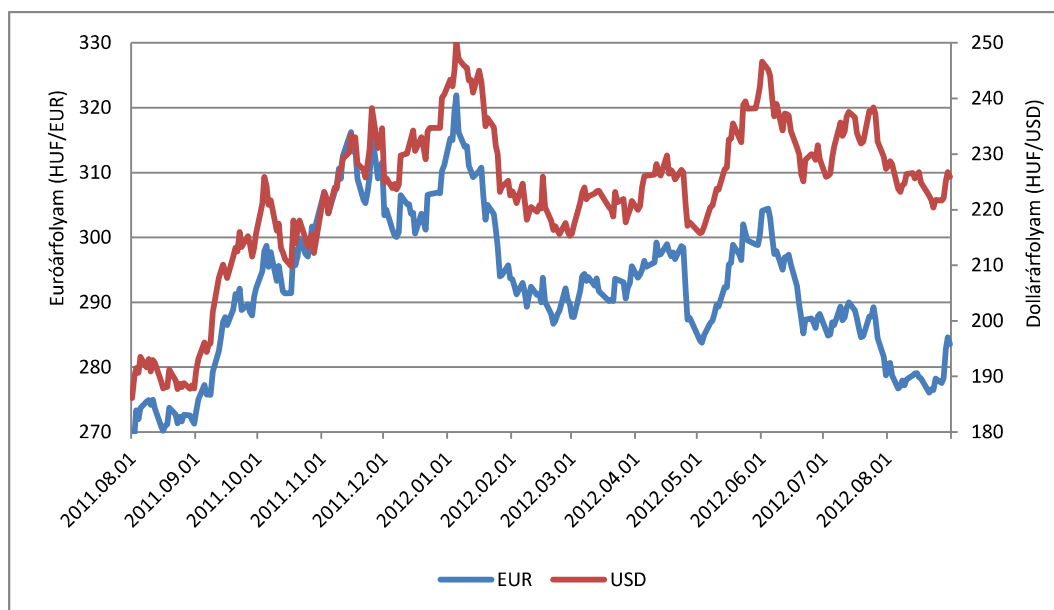

Forrás: HUPX

A vezetékes, és ezzel együtt hatósági árszabályozás alá eső energiahordozók közül mind a földgáz, mind a távhő ára messze az általános árszínvonal emelkedést meghaladó, 8-9%-os mértékben növekedett (1. ábra).

Ahogy az 1. ábrán látható, a lakossági földgáz ára két alkalommal növekedett az elmúlt egy évben. A 2011. szeptemberi áremelkedés oka a szociális alapú gáz-és távhő-ártámogatás megszűnése, illetve beépülése a lakásfenntartási támogatásba. Ettől kezdve ugyanis a támogatás nem kerül a fogyasztó energiaszámlájából levonásra. A lakásfenntartási támogatás hatása nem jelenik meg az energiaár statisztikában, hiszen az nem csökkenti a gázszámlát. (A rászorulókat a támogatásokat az önkormányzatoktól kapják.) A másik jelentős áremelkedés 2012. januárjában következett be, melyben a beszerzési költségek változása mellett szerepe volt az ÁFA kulcs megváltozásának is. Az áremelkedés csak kis mértékben magyarázható a világpiaci energiaárak változásával. Az áremelkedések okozója legnagyobb mértékben a forint euróval és dollárral szembeni gyengülése volt (5. ábra). A lakossági földgázárak változása a hatósági árszabályozásnak köszönhetően elválik a nagykereskedelmi árak –időnként jelentős- kilengéseitől.

3. ÁBRA: EURÓ ÉS DOLLÁR ÁRFOLYAMOK ALAKULÁSA

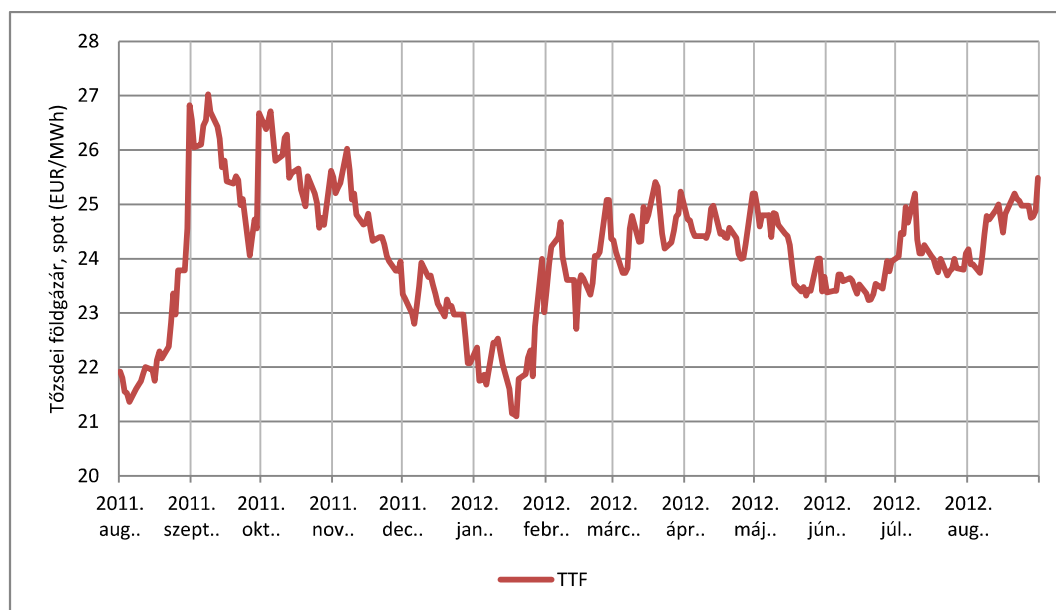

Forrás: MNB

A távhő ára is jelentősen növekedett az elmúlt egy évben annak ellenére, hogy a kormány a KÁT támogatásból a szabályozás változása miatt kiszoruló távhő termelő- és szolgáltató vállalatokat távhőár támogatással kompenzálta. A 2011. szeptemberében bekövetkezett árváltozást a szociális alapú gáz-és távhő-ártámogatás megszűnése, illetve lakásfenntartási támogatásba történő beépítése okozta. A második áremelés 2012. elején történt, ahol árszabályozás révén a végfogyasztói árak 4,2%-kal növekedtek. A januári távhőár emelkedésben az ÁFA kulcs megváltozása nem játszott szerepet, annak mértéke ugyanis továbbra is az 5%-os kedvezményes szinten maradt.

Az árszabályozás alá nem eső egyéb energiahordozók (szén, PB gáz) ára a piaci körülményeknek megfelelően mozgott (1. ábra), a 8-10%-os árszínvonal változás elsősorban a gyenge forint árfolyamnak tudható be, hiszen a lakossági szén nagyrészt importforrásból származik, a protán-bután gáz ára pedig az egyéb olajtermékekhez hasonlóan a nemzetközi tőzsdei árakhoz igazodik..

4. ÁBRA: NAGYKERESKEDELMI FÖLDGÁZ ÁRAK A HOLLAND GÁZTŐZSDÉN

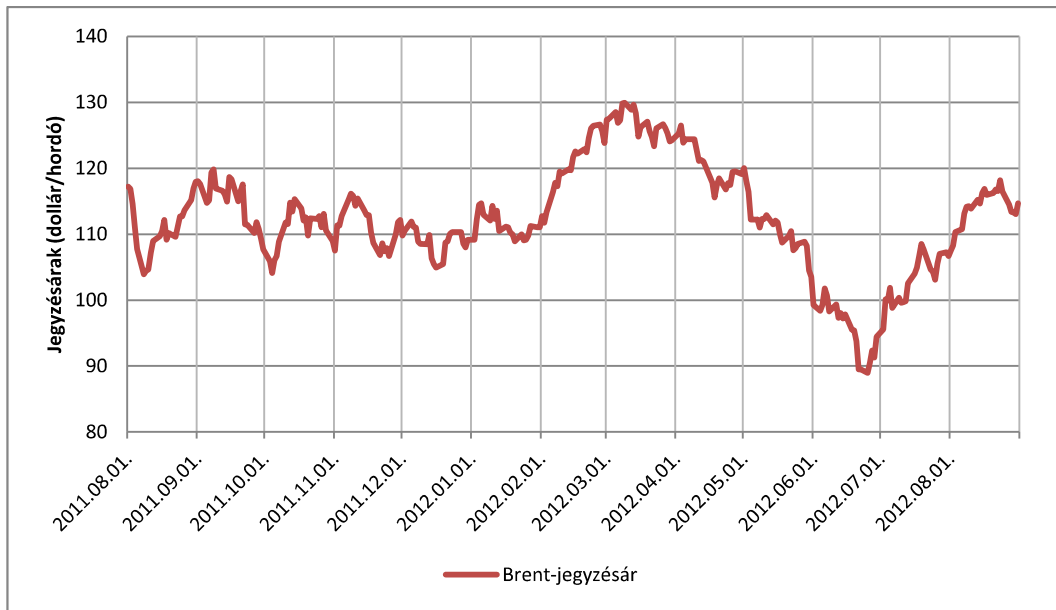

Forrás: Reuters

Ahogy a 3. ábrán is látható, a Nyugat-európai földgáz árakat jól tükröző holland gáztőzsde spot árai nem változtak jelentős mértékben 2012. folyamán, a januári 21 eurós mélypont után az árak 24-25 Euró közötti értéken alakultak. Az európai recesszió és az ebből adódó energiakereslet visszaesés következtében nem várható az árak jelentős növekedése a közeljövőben. A magyarországi földgáz árak, a nyugati piacokról megfelelő likviditást biztosító összeköttetés hiányában azonban csak korlátozott mértékben tudnak igazodni a viszonylag alacsony nyugat-európai árakhoz. A magyar földgáz import túlnyomó része orosz forrásból származik, és Ukrajnán keresztül érkezik hazánkba. Az Oroszországból érkező gáz ára hosszú távú szerződés révén az olajárak mozgásához kötött, ebből kifolyólag a magyar nagykereskedelmi gázárak változására is jelentős hatással van az olaj világpiaci árának alakulása.

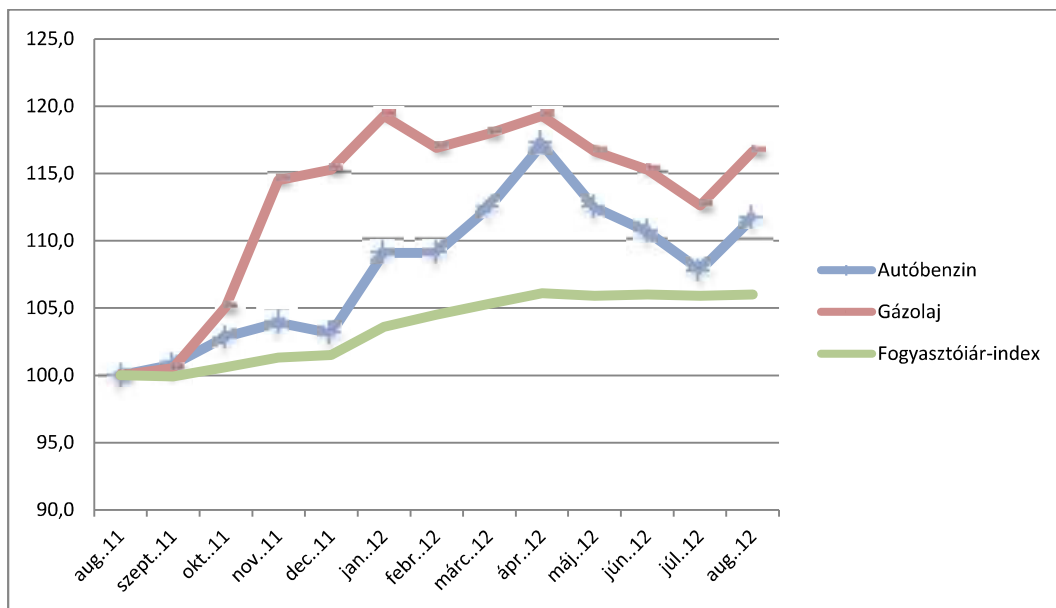
Az olaj világpiaci ára (4. ábra) rendkívül tág határok között ingadozott a 2012-es évben, ami főleg politikai eseményeknek tudható be (Iráni konfliktus, japán atomkatasztrófa, német atomstop, norvég olajtermelők sztrájkja, stb.). A júliusi 90 dollár körüli mélypont után ismét emelkedésnek indult a nyers kőolaj ára, és augusztus végén a 120 dollár körüli értéket súrolta.

5. ÁBRA A BRENT TÍPUSÚ NYERSOLAJ VILÁGPIACI ÁRA

Forrás: Reuters

6. ÁBRA: A MOTORBENZIN ÉS A GÁZOLAJ ÁRÁNAK VÁLTOZÁSA

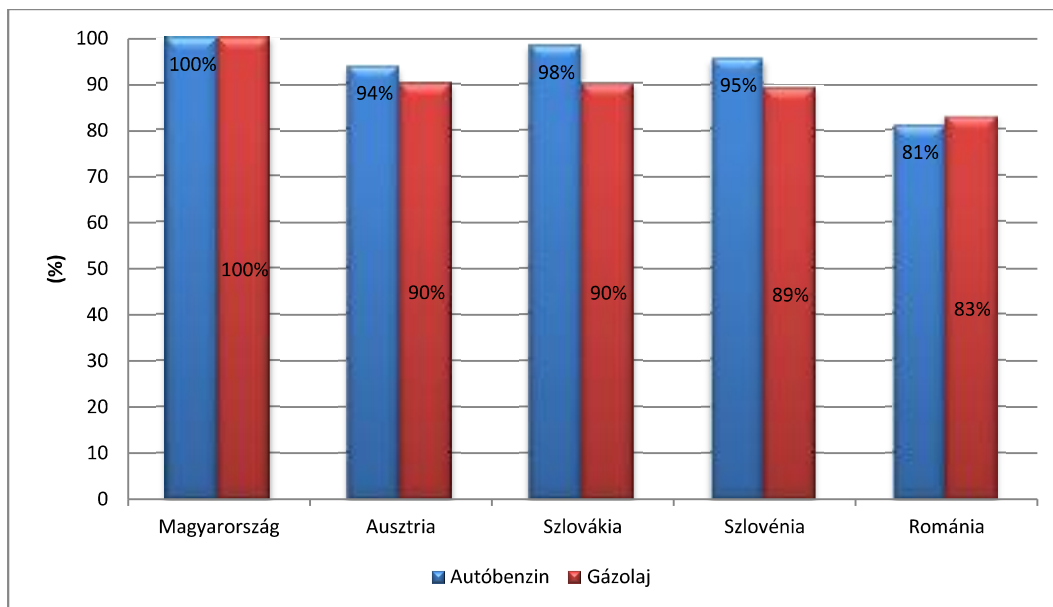

Forrás: KSH

A közlekedési célú benzín és gázolaj árszínvonalának növekedése volt a legjelentősebb – messze az általános fogyasztói árszínvonal változás mértékét meghaladva- az elmúlt egy évben (6. ábra). Ezen termékek esetében 10% feletti volt a fogyasztói árak emelkedése, ami a világpiaci olajárak változása (4. ábra) mellett jelentős mértékben a forint árfolyam változásának (5. ábra) volt betudható. Árnövelő hatása volt a 2012. január 1-i ÁFA

növekedésnek, valamint a gázolaj esetében a jövedéki adó 97,35 Ft/literről 110,35 Ft/literre történő emelkedésének.

7. ÁBRA: ADÓTERHEKET TARTALMAZÓ AUTÓBENZIN ÉS GÁZOLAJ ÁRAK A SZOMSZÉDOS ORSZÁGOKBAN; 2012. AUGUSZTUS ELSŐ HETE; (MAGYARORSZÁG = 100%)

Forrás: European Commission, Statistics & Market observatory

A motorhajtóanyagok árszintjének változása mellett fontos megvizsgálni, hogy hogyan viszonyulnak a hazai benzin és gázolaj árak a szomszédos országok áraihoz. A 7. ábrán jól látható, hogy 2012. augusztus elején Magyarországon volt a legmagasabb a motorhajtóanyagok ára a környező országokhoz képest. A legnagyobb különbség Romániával szemben adódott, itt a motorhajtóanyag árak 81%, illetve 83%-kal voltak alacsonyabbak, mint hazánkban. Ami viszont még szembetűnőbb, hogy még Ausztriában is 94%, illetve 90%-os volt a különbség a hazai árakhoz képest. A nem EU tagországokban sem más a helyzet. Szerbiában, Ukrajnában és Horvátországban, országonként eltérő mértékben, 5-35%-kal olcsóbbak az üzemanyagárak, mint hazánkban. A regionális viszonylatban magas és ebből kifolyólag versenyképtelen motorhajtóanyag árak káros hatással lehetnek az országon áthaladó teherszállító forgalomra. Magyarország kis földrajzi kiterjedése következtében ugyanis a hazánkon áthaladó fuvarozóknak nem is feltétlenül kell másik országon keresztül elkerülniük Magyarországot, tankolás nélkül is át tudnak haladni hazánkon. További üzemanyag fogyasztás csökkenést eredményez, hogy a határ közelében élők is nagy arányban járnak a szomszédos országokba üzemanyagot vásárolni. Az előzőek jelentős adóbevétel kiesést eredményezhetnek hazánkban.

A lakossági és a nagykereskedelmi energiaárak elmúlt egy éves változását elemezve az a fontos következtetés vonható le, hogy az energiaárak stabilitásának megőrzésében a forint árfolyam alakulásának rendkívül jelentős szerepe van. Ha a forint árfolyamot nem sikerül az

euróval és a dollárral szemben megfelelően erős szinten tartani, akkor még drasztikus árszabályozás mellett sem lehet a fogyasztói árak növekedését kordában tartani. Az árszabályozással végzett, az egyetemes szolgáltató vállalatok költségeit teljes mértékben el nem ismerő, és ezáltal a végső fogyasztói árakat némileg alacsonyabb szinten tartó hatásági beavatkozás ráadásul az üzembiztonságra is káros hatással van. Az energiaipari vállalatok bevételeinek drasztikus visszavágása ugyanis a szükséges karbantartási, fejlesztési beruházások elmaradásához vezet, aminek jelentős ellátásbiztonsági kockázatai vannak. A jövőben tehát célszerű lenne mindinkább a piacbarát beavatkozási eszközökre és módszerekre koncentrálni.

Releváns energiapiaci jogszabályváltozások az elmúlt hónapban

Az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló szabályozás változása

A 40/2012. (VIII. 13.) BM rendelet módosította az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 7/2006. (V. 24.) TNM rendeletet. A jogszabály-módosítás oka, hogy a 2010/31/EK direktíva új előírásokat támaszt a tagországok felé az épületek energetikai jellemzőinek meghatározása, valamint az épületekre vonatkozó energetikai minimumkövetelmények előírása terén. A jelenlegi jogszabály-módosítással a direktíva előírásait nem ültették át teljes mértékben. A direktíva egyik leglényegesebb újdonsága volt, hogy a tagországok számára előírta, hogy egy költségoptimum-modell alapján – melynek módszertani kereteit az Európai Bizottság dolgozta ki és bocsátotta a tagállamok rendelkezésére – kell az épületekre vonatkozó nemzeti minimumkövetelményeket meghatározni. A módosított jogszabályban nem változnak sem az épületszerkezetekre vonatkozó minimumkövetelmények, sem a fajlagos hőveszteség-tényező, sem pedig az összesített energetikai jellemző követelményértékei. A követelményrendszert tekintve a jogszabály kizárólag a gépészeti rendszerre vonatkozó előírásokkal módosult. Kiegészítették viszont az épületek primerenergia-igényének számítási módszertanát. Az épületgépészeti rendszerek veszteségeinek és járulékos energiafogyasztásának számítása lényegesen kifinomultabbá és feltehetően pontosabbá vált a korábbi változathoz képest.

Egy érdekes változás az új jogszabályban, hogy a primerenergia-tényezők közül a szénre vonatkozó érték a korábbihoz képest kisebb, 0,95 értékkel szerepel. Ez azt jelenti, hogy a szabályozó a szén mint primerenergia-hordozót kedvezőbbnek ítéli meg, mint a földgázt és a fűtőolajat, és a szabályozással a végső fogyasztókat ennek használatára kívánja ösztönözni.

Annak érdekében, hogy a jogszabály megfeleljen a 2010/31/EK direktíva előírásainak, további (jelentős) módosításokat kellene végrehajtani, ami legfőképpen az újépítésű és jelentős felújításon áteső épületekre vonatkozó minimum energiakövetelmények szigorítását jelentené. Ha ez nem történik meg, akkor várható, hogy 2013-ban az EU eljárást indít Magyarországgal szemben.

A követelmények szigorítása mellett – az EU kötelezettségszegési eljárás indításának elkerülésén túl - többnyire hosszú távú érvek szólnak. Az újépítésű épületek esetében lényegesen olcsóbban és ebből kifolyólag gazdaságosabban lehet alacsonyabb energiaigény szintet elérni, mint utólagos épület felújítással. Az utólagos felújításnak továbbá jelentős korlátai is vannak, ugyanis számos olyan (költséghatékony) megoldás van, amit kizárólag újépítés esetén lehet alkalmazni. További érv a magasabb épületenergetikai követelmények

mellett, hogy a most épülő épületek még akár 100 évig is használatban lesznek, tehát egy most energia hatékonyan megépített épület, a teljes élettartama alatt, jelentős költségmegtakarítást hozhat. Ennek következtében csökkennek a háztartások energia kiadásai, ami hosszabb távon, nemzetgazdasági szinten a külkereskedelmi mérleg javulását és a lakosság rendelkezésre álló jövedelmének növekedését vonja maga után.

Az épületenergetikai követelmények szigorításával szemben kizárólag annak költségnövelő hatása hozható fel. Egy újépítésű épület passzívházhoz közeli szintre történő építése jelenleg kb. 20%-kal növeli az építési költségeket, de a direktíva által előírt költségoptimum szint is kb. 10%-os költségnövekedést eredményezhet.

Az építőipar jelenlegi helyzetében viszont minden olyan döntés meghozatala, ami az építőipari beruházások számának további visszaesését idézi elő erősen megfontolandó. Itt jegyzendő meg, hogy lakásépítések száma ma Magyarországon mélyponton van. Míg 2004ben még 43.913 lakás épült, 2010-ben csak 20.823 és 2011-ben 12.655.² A KSH legutóbbi gyorstájékoztatója szerint 2012. I. félévében a csökkenő tendencia folytatódott, mindössze 4463 új lakás épült, 20 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban.

Nagycsaládos gázárkedvezményre vonatkozó szabályozás változása

Az 51/2012. (VIII. 31.) NFM rendelet módosította a földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó árszabások megállapításáról szóló 28/2009. (VI. 25.) KHEM rendelet nagycsaládos kedvezményre vonatkozó részeit.

A jogszabály módosítás többnyire az igénylők adminisztratív terheit csökkenti. A következő évtől egyszerűsödik az igénylőlap tartalma és nem lesz szükség a kérelem évenkénti megújítására. A rendelet más egyéb módosításokat is tartalmaz, melyek lényegesen életszerűbbé és „fogyasztóbarátabbá” teszik a jogszabály által szabályozott gyakorlatot.

A magyar-szlovák-cseh villamosenergia-piacok integrálása³

Az Európai Unió 2015-re célul tűzte ki az Európai Villamosenergia-piac összekapcsolását. A piacok összekapcsolása első lépésben régiós szinten valósul meg, a cseh- szlovák-magyar piac üzemszerűen 2012. szeptember 12-től kapcsolódott össze. A piac-összekapcsolás az árak kiegyenlítődését eredményezi a különböző tagállamokban. Ez a magyar fogyasztók számára kedvező, mert megszünteti azt a versenyhátrányt, ami abból adódott, hogy a magyarországi villamosenergia árak az elmúlt években rendszeresen a német árak felett voltak. A piacösszekapcsolás miatt módosult a HUPX piaci szabályzata és a Kereskedelmi Szabályzat is.

² http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zrs001.html

³ A fejezet Sárközi Réka és Katona Gábor: „A cseh-szlovák-magyar másnapi villamosenergia-piacok összekapcsolása” előadására épült ³
http://www.eh.gov.hu/gcpdocs/201111/eu_piacintegracios_forum_piacosszekapcsolas_meh.pdf

Az EU 3. energiacsomagjának célja – az egyes tagországok piaci viszonyainak megerősítésén túl – az egységes európai villamosenergia- és földgázpiac létrehozása volt. A piaci integráció előnyei az alábbiakban foglalhatók össze:

- a viszonylag kicsi nemzeti villamosenergia-piacok integrációja, kevesebb, de nagyobb piacok létrehozása,
- a piaci koncentráció és a piaci erőfölénnyel való visszaélés lehetőségének csökkentése,
- napi szintű határkeresztező villamosenergia-kereskedelem elősegítése – explicit (külön kapacitásjog és energia) kereskedés helyett implicit vásárlás (egy lépésben kapacitásjog és energia vásárlás villamosenergia-tőzsdén keresztül),
- árstabilitás (csökkenő kockázati prémium és áringadozás a napi piacokon).³

A piaci integráció érdekében meg kell teremteni a határok átjárhatóságát. Ennek egyik akadálya az eltérő nemzeti szabályok alkalmazása, ami nehezíti a kereskedelmet. A különböző tagállami szabályok egységesítése érdekében az egész Unió területén kötelező érvényű hálózati szabályok (network codes NC) bevezetését tűzték ki célul. A szabályokra vonatkozó keretjellegű iránymutatásokat az ACER dolgozta ki, a szabályzatok megalkotása az ENTSO-E feladata.

A keretjellegű iránymutatások tartalmazzák:

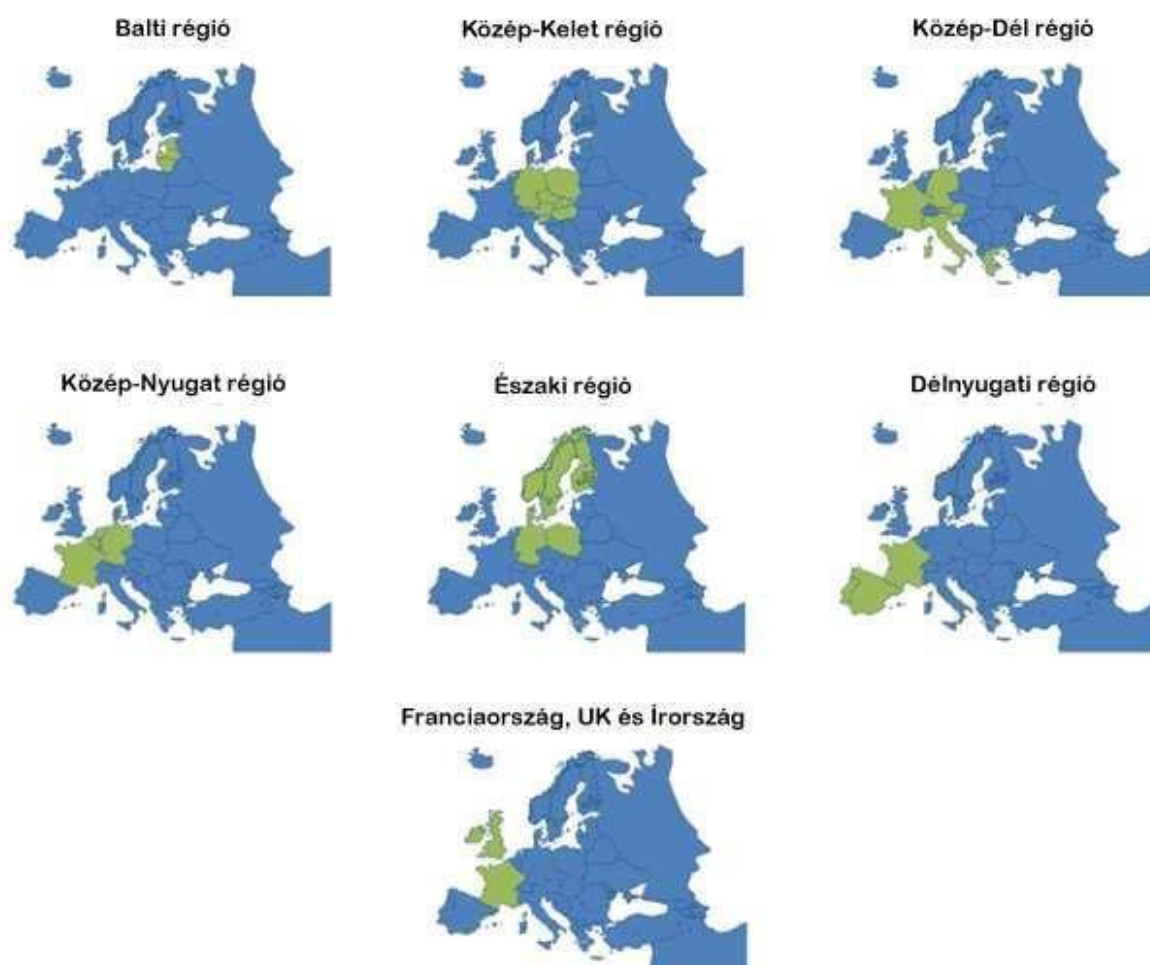
- a hálózathoz való hozzáférés szabályait,
- a kapacitásallokációt, illetve a torlódások kezelését,
- a rendszeregyensúly biztosítását,
- az átviteli díjak harmonizálását és az egyes nemzeti átviteli társaságok közötti díjkompenzációt.

A szabályzatok kidolgozása, egyeztetése és elfogadása bonyolult iterációs folyamat. Az egységes szabályzatok bevezetésének tervezett határideje 2015. január 1.

A piaci integráció további fontos eleme a megfelelő mértékű határkeresztező kapacitás megléte. A korábbi nemzetközi gyakorlat az egyes határmetszéken meglévő bilaterális kapcsolatokra alapozta a szállításokat, nem vette figyelembe a hurokáramlásokat (NTC alapú kapacitás kiosztás). Az ezt felváltó áramlásalapú kapacitásszámítás (BC modell) a térségi hurokáramlásokat is figyelembe veszi, így jobban modellezi a fizikai törvények szerinti villamosenergia-áramlásokat. Az új modellre való áttérés előnye, hogy a tartalékkapacitások csökkenthetők, ennek eredményeképpen a nemzetközi kereskedelmi forgalom növekedhet. Az áramlásalapú kapacitásszámítás figyelembe veszi az egyes országok belső hálózatait is, nem tesz különbséget belföldi és tranzit szállítás között, így valós képet ad a fejlesztési igényekről.

A határok könnyebb és nagyobb mértékű átjárhatóságához szükséges műszaki szabályok kialakításán túl a sikeres piaci együttműködés keretszabályait is át kellett alakítani. Az egyes európai országok különböző módszerek bevezetésével kísérleteztek. Létrejötték olyan országcsoportok, amelyek létjogosultságát az EU is elismerte. Összesen az alábbi hét régió alakult ki:

8. ÁBRA: SZABÁLYOZÁSI RÉGIÓK AZ EU-BAN

Forrás: REKK

A legsikeresebb piaci modelleket az Északi Régióban illetve a Közép-Nyugati Régióban alakították ki. Ugyanakkor a különböző modellek szabályozási elvei nem illeszthetők össze teljes mértékben, így szükségessé vált egy végső modell elfogadása, amely a Közép-Nyugat Régióban alkalmazott piac összekapcsolási modell lett (market coupling).

A modell a piaci folyamatokat leegyszerűsíti: míg korábban külön kellett megvásárolni a villamosenergiát illetve a határkapacitást, ez a modellben egy lépésben, implicit módon történik. A modell minden inputot (ajánlatok és kapacitás adatok) egyszerre vesz figyelembe. A helyi ajánlatpárosításhoz nagyon hasonló, de határkeresztező profilokat használ a piacok

közötti kereskedelem korlátozására. Az energia – legfeljebb a határkeresztező kapacitás mértékéig – az alacsony árú területről a magas árú terület felé „folyik” azért, hogy megpróbálja kiegyenlíteni a piaci igényeket, árakat. A modell alapján a résztvevő országok villamosenergia tőzsdéinek összekapcsolása révén az árak kiegyenlítődnének abban az esetben, ha a határokon nincsenek szűkületek. Ha szűkületek találhatók, a drágább és az olcsóbb piac árai nem egyenlítődnének ki, de a különbségek csökkennek. Ebben az esetben a kapacitásaukciós ár a két piaci ár közötti különbség, az árbevétel pedig az aukciós ár és az átfolyó villamosenergia mennyiség szorzata.

A piac-összekapcsolás kialakítása szoros rendszerirányítói és tőzsdei együttműködést valamint regulatori támogatást kíván meg. A piac-összekapcsolás utáni nemzetközi kereskedelem technikai működtetése a rendszerirányítók és a tőzsdék közös mindennapi folyamata.

Magyarország a Közép-Keleti Régióban található. A régió irányítója az osztrák E-controll volt, a piaci előrehaladás lassan haladt. A régióban a cseh és szlovák rendszer összekapcsolása már 2009. szeptember 1-jén megtörtént. Magyarország végül úgy döntött, hogy a cseh és szlovák piachoz kapcsolódik, az erről szóló szándéknyilatkozatot 2011. május 30-án írták alá. A piac összekapcsolásának céldátuma 2012. július 1-je volt. Ez valamelyest késett, 2012 augusztusában folytatták le a teszteket, az üzemszerű összekapcsolás 2012. szeptember 12-én történt meg. A piaci együttműködéshez Románia és Lengyelország is csatlakozni kíván. A tervek szerint 2012 végén a cseh-szlovák-magyar piaci összekapcsolás már együttesen fog működni a Közép-Nyugati Régióval.

A kereskedők szempontjából fontos, hogy a piaci szereplők csak azokkal a tőzsdékkel lesznek kapcsolatban, ahol regisztrált tagok, a piac-összekapcsolásban való kereskedelem érdekében nem szükséges mindegyik tőzsdén regisztrálni, elegendő csupán a helyin.

A tőzsdék megtartják a jelenlegi ajánlatkezelési rendszerüket. Minden tőzsde a jelenleg is alkalmazott elrendezésben és formátumban biztosítja a piaci eredményeket. A piacösszekapcsolás indulása után a napi explicit kapacitásaukció megszűnik a szlovák-magyar határon, így a másnapi OTC kereskedelem lehetővé válik ezen a metstéken. OTC kereskedelemre csak a hosszú távú és napon belüli határkeresztező kapacitás elérhető.

A piac-összekapcsolás bevezetése nem változtatja meg a kapacitászámítás módszertanát. Adott határra mindkét szomszédos rendszerirányító kiszámolja az ATC-t, és a kisebb érték kerül figyelembe vételre a végeredmény számítása és publikálása során. A cseh-szlovák és a szlovák-magyar határra is a SEPS végzi a koordinált kapacitászámítást, a CAO GmbH többet nem vesz részt a napi kapacitásallokációs folyamatban, a hosszú távú és a napon belüli allokáció a jelenlegi módszer szerint folytatódik.

A piac összekapcsolással párhuzamosan a HUPX piaci szabályzata és a kereskedelmi szabályzat is változik. Bevezetésre kerül az Implicit Részrtvevő amely feladatot a rendszerirányító fog betölteni. Az Implicit Részrtvevő felelőssége arra korlátozódik, hogy kezelje az import-export mozgásokat az összekapcsolt piacok között.

Néhány kategória értéke is megváltozik:

Kategória	Jelenlegi	Új
ártartomány (EUR/MWh)	0.01-3000	-3000-3000
Minimum árlépés	2 tizedesjegy	1 tizedesjegy
PX ajánlati könyv zárása	10:45	11:00
eredmények publikálása	10:50	11:20-11:40
Második aukció- ajánlati könyvek újrainyítása	10:50	11:25
Második aukció- eredmények publikálása	amint lehetséges 10:50 után	amint lehetséges 11.25 után
Alsó küszöb érték (EUR/MWh)	0,01	-150
Felső küszöbérték (EUR/MWh)	125	500
Menetrendezési határidő	14.30	14:30

A rendszer új eleme a negatív áron történő kereskedés rendszere. Ennek bevezetését az indokolja, hogy a kiegyenlítői energia elszámolási módszere egyensúlytartásra ösztönzi a mérlegkör felelősöket, ennek biztosítása pedig bizonyos esetekben nem valósul meg, ha a kereskedési ár alsó határa 0,01 EUR/MWh.

A piaci szereplők adott esetben bármi áron hajlandóak lehetnek venni vagy eladni a másnapi kereskedésű piacon. Alacsony kereslet esetén fennáll a lehetősége, hogy az elfogadott áron nem teljesül a kereslet-kínálat egyensúlya, ilyenkor technikai kényszer a visszavágás.

Visszavágás 0,01€/MWh-ás áron a HUPX DAM működése óta 50 órában fordult elő, ami az összes kereskedett óra 0,32%-át jelenti.

A negatív árú ajánlat azt jelenti, hogy az eladó hajlandó fizetni a villamos energia betáplálásáért. Ez számára előnyös lehet a termelési költségstruktúra, például a folyamatos terhelésű egységek túlkínálata miatt. Negatív árak már bevezetésre kerültek

Németországban, Franciaországban, Hollandiában, Belgiumban, Csehországban és Szlovákiában. Az alkalmazott ártartomány -3000 €/MWh és 3000 €/MWh között van.

A Kereskedelmi Szabályzat módosítását 2012. május 22-én tárgyalta és jóváhagyta a Kereskedelmi Szabályzati Bizottság. A módosítások legfontosabb elemei:

- Az implicit aukció (piac-összekapcsolás) fogalmának bevezetése
 - Piac-összekapcsolás bevezetése a szlovák-magyar határon
 - Az explicit napi aukció beszüntetése a szlovák-magyar határon
 - A MAVIR új mérlegkört alakít a határkereszteső szállítás kezelésére (pl: menetrendezés, kiegyenlítő energia elszámolás)
 - A UIOSI-elv alkalmazása nem változik: CAO GmbH megfizeti az OKTE és a HUPX spot ár közti különbséget, ha van ilyen.
- A napi explicit árnyékaukción bevezetése
 - A Napi Árnyékaukción Szabályzatban részletes szabályok és regisztrációs lap (a KSZ leendő melléklete)

- A HUPX másnapi piacán a negatív árak bevezetése miatti matematikai változás a kiegyenlítő energia elszámolási képletekben.

Az integráció a magyar fogyasztók számára kifejezetten kedvező, hiszen 2011. júliusától Magyarországon a villamosenergia piaci ára magasabb volt, mint a cseh-szlovák illetve a német piacon. Az összekapcsolás révén a magyar ipari fogyasztók ugyanazon az áron juthatnak villamosenergiához, mint európai versenytársaik, így versenyképességük, működési biztonságuk javul.

A piaci integráció folytatódik az Európai Piac-összekapcsolás felé (célmodell) a CWE/NWE projekteken keresztül. Ennek egyik lépéseként az ACER és a CEE regulátorok közös kiáltványt (Joint Declaration) adtak ki, amelyben célul tűzték ki a piac-összekapcsolás bevezetését az egész CEE régióban egy lépésben 2013 végéig.

Az integráció első lépésben a másnapi piacok összekapcsolására vonatkozik, de várhatóan ennek sikere esetén folytatódni fog, így néhány éven belül lehet számítani a kiegyenlítő villamosenergia-piac egyesítésére is.

SWOT elemzés

Erősségek

Nagy múltú és erősödő magyar többségi tulajdonban lévő energiaipari vállalatok

Az energiaipar egy viszonylag stabil és hosszútávon jövedelmező üzletágnak számít, amely ráadásul a környezeti feltételek változása és a piaci átrendeződés következtében rendkívül nagy lehetőségeket rejt magában. Ebből kifolyólag célszerű, hogy a hazai energiaipar minél nagyobb mértékben magyar befektetők tulajdonában maradjon. Ennek érdekében a kormány számos lépést tett az elmúlt időszakban. A legfontosabb hazai energiaipari vállalatokban (MOL csoport, MVM csoport) jelentős nemzetközi terjeszkedési potenciál van. Ha ez a potenciál kiaknázásra kerül és a társaságok magyar tulajdonban maradnak, akkor az egyértelműen a magyar emberek jólétének növekedéséhez fog vezetni.

Magas technikai színvonalú energia infrastruktúra.

A magyar villamos energia átviteli hálózat (tehát a MAVIR tulajdonában lévő nagyfeszültségű hálózat), a földgázszállító hálózat (tehát az FGSZ tulajdonában lévő nagynyomású hálózat), valamint a földgáz tároló infrastruktúra európai szinten is korszerűnek számít, jó állapotban van és az átbocsátási/tárolási kapacitása kellően nagy (viszont ez gyakran nem igaz a végfogyasztókat ellátó elosztóhálózatokra). Az előzőek jó lehetőséget teremtenek arra, hogy Magyarország a közép-európai régió elosztó központjává váljon.

Nemzetközi szinten is elismert szaktudás a magyar energetika számos területén

Többek között a rendszerszabályozás (MAVIR, FGSZ), az infrastruktúra fejlesztés (MVM OVIT), a geológiai kutatások (pl. MOL), valamint a geotermikus energia kitermelés terén rendelkezünk nemzetközi szinten elismert szaktudással és referenciákkal. Ennek a tudásnak és tapasztalatnak a magyar többségi tulajdonban lévő energiaipari vállalatokba való beépülését, ezen felül pedig exportját feltétlenül ösztönözni és segíteni kell.

Gyengeségek

Nem piacbarát szabályozás

A vezetékes energiahordozók árszabályozása nem átlátható, nem diszkriminációmentes és burkolt keresztfinanszírozást tartalmaz. Ennek számos káros következménye lehet: szakmai befektetők elriasztása a magyar beruházásoktól, ipari fogyasztók versenyhátránya a lakosság

keresztfinanszírozása következtében, infrastruktúra fejlesztések elmaradása, ami ellátásbiztonsági kockázatokat von maga után.

Regionális viszonylatban magas energiaárak

A földgáz esetében nem rendelkezünk kellő határkeresztező kapacitással a nyugat-európai olcsó piacok felé. Az Orosz Gasprom-mal kötött hosszútávú szerződés keretében beszerezhető földgáz ára pedig drágább, mint a nyugat-európai piacokon. Villamos energia terén a magyar erőműhálózat egy jelentős része elavult, alacsony hatékonyságú és nem gazdaságos (pl. Vértesi erőmű, amely évente 6-10 Mrd állami támogatással tud csak működni). Az erőművek helyzetét tovább rontja, hogy a földgáz bázison termelő blokkok (regionális viszonylatban) magas áron jutnak földgázhoz, ami a termelési költségeiket növeli. Egyre nő a villamosenergia-import aránya, azonban a tőlünk délebbre fekvő országokban is kínálati hiány van, ami felhajtja a villamosenergia-árakat.

Alacsony hazai energiahordozó kitermelési potenciál

Hazánk energiahordozókban szegény ország, ezért hosszútávon is magas primerenergia import aránnyal kell számolnunk és az energiapolitikát is ennek megfelelően kell kialakítani.

Lemaradás az energiahatékonyság terén

A magas primerenergia függőség miatt sokkal nagyobb hangsúlyt kellene fektetni az energiahatékonyság növelésre. Az energiahatékonysági beruházások lényegesen jobb megtérülési mutatókkal rendelkeznek, mint a megújuló energiaforrásokat hasznosító technológiák (melyek szintén hozzájárulhatnak energiafüggőségünk csökkenéséhez), ezért ezeket kell előtérbe helyezni.

A végső fogyasztók alacsony teherbíró képessége

Az energetikában bevett gyakorlat, hogy a (pl. környezetvédelmi célú) rendszerfejlesztési beruházások költsége beépítésre kerül a lakossági energiaárakba és ilyen módon a fogyasztó fizeti meg a fejlesztések költségét. Másik eset, amikor a fogyasztó önszántából hajlandó többet fizetni az energiáért, ha tudja, hogy az környezetbarát forrásból származik. Az így befolyó többletből lehetőség nyílik a rendszerfejlesztési beruházások finanszírozására. Erre Magyarországon, a magyar fogyasztók teherbíró képességét figyelembe véve, csak korlátozott mértékben van lehetőség. A finanszírozás hiánya azonban az EU-s és hazai követelmények/célkitűzések megvalósulását veszélyezteti.

Magyarország rossz kockázati megítélése

Magyarország rossz kockázati megítélése több szempontból is rendkívül kedvezőtlen hatást gyakorol az energiaszektorra. Egyrészt elriasztja a nemzetközi befektetőket, ami a szükséges infrastruktúra- és erőmű fejlesztések elmaradásához vezethet. Ezen kívül a forint euróval és

dollárral szembeni gyengesége következtében rendkívül megemeli az energiaárakat, mivel a primerenergia hordozók döntő többsége importból származik. Ez begyűri az ipari és lakossági energiaárakba egyaránt, ami regionális versenyképesség-csökkenését, valamint energiaszegénységet eredményezheti.

Lehetőségek

Magasabb magyar tulajdonrész szerzési lehetőség hazai és külföldi energia infrastruktúrában és energiaipari vállalatokban

A gazdasági válság, a kivetett különadók, a fogyasztás csökkenés, a felhalmozódó kintlévőségek hatására időlegesen az energiaipari vállalatok profitabilitása is lecsökkent, ami vállalati értékcsökkenéssel jár együtt. Ez jó lehetőséget teremt további magyar tulajdonrész szerzéséhez a kulcsfontosságú és jó jövedelmezőségi kilátásokkal rendelkező hazai és külföldi energia infrastruktúrában és energiaipari vállalatokban.

Magyar energiaipari vállalatok együttműködés lehetősége a nemzetközi terjeszkedés területén

Az olaj- és gáziparban érdekelt MOL csoportnak jelentős tapasztalata van a nemzetközi kereskedelem terén, számos országban rendelkezik leányvállalattal és tart fenn helyi irodákat. Ebből kifolyólag értékes helyismerettel, energetikai piacismerettel rendelkezik Európa több országában. Ezt a tapasztalatot fel lehetne használni arra, hogy a szintén energetikában érdekelt, villamos energia- és földgáz üzletágban tevékenykedő MVM számára támogatást nyújtson egy esetleges nemzetközi terjeszkedéshez.

Magyarország Közép-Európa energia (elsősorban földgáz) szállítási, tárolási és elosztási központjává válhat

A hazai infrastruktúra lehetővé teszi, hogy Magyarország tranzit országgá és közép-európai elosztóközponttá váljon a földgáz- és villamosenergia-ellátás területén.

Magas kiaknázatlan energiahatékonysági és megújuló energia potenciál

A rendelkezésre álló energiahatékonyság növelési és megújuló energia felhasználási potenciálnak mostanáig csak rendkívül csekély hányadát aknáztuk ki, így ez a terület még jelentős lehetőségeket rejt magában. Ehhez azonban beruházási támogatások szükségesek.

Veszélyek

A költség felülvizsgálat eredményességének kérdése

2012. végéig kell elkészülnie a hatósági árszabályozás alá eső energiaipari engedélyesek (egyetemes szolgáltatók, szállító- és elosztó hálózati engedélyesek) költség felülvizsgálatának. A felülvizsgálat magában foglalja a vállalatok eszközállományának felmérését is. A felülvizsgálat jelentősége, hogy ennek eredménye alapján kerül ársapka módszerrel meghatározásra a következő négy éves periódusban az érintett engedélyesek elismert költsége, ami pedig a végfogyasztói energiaárakra van hatással. A költség felülvizsgálatot a Magyar Energia Hivatalnak kell elvégeznie, azonban a hatóság kapacitáshiány következtében úgy tűnik, hogy nem tudja megfelelő színvonalon elvégezni a feladatot. Ebben az esetben nem számíthatunk transzparens árazásra a soron következő periódusban, ami a befektetői hangulatot fogja tovább rontani.

Ellátásbiztonsági kockázatok felerősödése a szükséges erőmű beruházások elmaradása következtében

A magyar erőműpark előregedőben van, számos korszerűtlen, alacsony hatásfokú, gazdaságtalanul működő egység üzemel. 2020-ig a beépített kapacitás kb. 50%-ának cseréjére lenne szükség. Az elkövetkezendő tíz évben szinte kizárólag gázturbinák építése jöhet szóba (az elenyésző megújuló bázisú kapacitás mellett). Ehhez azonban a befektetői környezet rendkívül kedvezőtlen. Magasak a gázárak, így a hazánkban épülő erőművek nem tudják felvenni a versenyt a környező országok egységeivel. Az erőmű beruházások elmaradása negatív rendszerbiztonsági következményekkel is jár, mivel ebben az esetben a rendszerirányítónak (MAVIR) külföldről kellene a rendszerszabályozáshoz szükséges tartalékok egy jelentős részét beszereznie.

Alkupozíciónk alakulása a hosszú távú orosz gázszerződés újratárgyalása közeledtével bizonytalan

2015-ig új hosszú távú gázszerződést szükséges kötni az orosz Gasprom-mal. Ennek kapcsán rendkívül nagy jelentőséggel bír, hogy milyen alkupozícióban ülünk le az orosz gázóriással tárgyalni. Annak érdekében, hogy kedvező árat tudjunk kialkudni, megfelelő előrehaladást kell elérnünk a szlovák-magyar földgáz interkonnektor megépítésében, az osztrák-magyar vezeték kapacitásbővítésében, valamint a kereskedelmi piacok összekapcsolásában. Ezek elmaradása, vagy elhúzódása esetén valószínűsíthető, hogy 2015. után is a nyugat-európai áraknál drágábban fogunk orosz földgázhoz jutni.

EU-s elvárások teljesítése nehézkesen halad, különösen a környezetvédelmi célkitűzések terén

Az EU által kötelezően előírt környezetvédelmi / energiahatékonysági / megújuló célkitűzések hazai teljesítése terén elmaradások vannak. Több, mint egy éve késik az új megújuló energia támogatási rendszer, a METÁR indulása. Ezen kívül az épületenergetikai követelmények szigorítása terén sem teljesítette a jogszabályalkotó az EU-s elvárásokat.